

۲۰۳۶۶۱۶

بسم الله الرحمن الرحيم

جرم بنی دیرین در فقه نوین در قانون

سهند نظامی نیا

انتشارات آریا دانش

بهار ۱۳۹۸

سرشناسه : نظامی نیا، سهند، ۱۳۶۷ -

عنوان و نام پدیدآور : جرم بنی دیرین در فقه نوین در قانون / سهند نظامی نیا.

مشخصات نشر : تهران: آریا دانش، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ط، ۹۳ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۲۴-۳۸-۴

وضعیت فهرست : فیا

نویسی

یادداشت : کتابنامه: ص. ۷۹ - ۷۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع : بغاه

موضوع : Boghat*

موضوع : مجاری (م)

موضوع : (Muharibah Islamic Law)

رده بندی کنگره : TP۳۳۰

رده بندی دیویی : ۳۷۰/۳۷۷

شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۶۴۸۰۱

هر گونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون مجوز پدیدآور، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.

موارد تخلف را به دفتر مرکزی "انتشارات آریا دانش" گزارش فرمایید.

عنوان: جرم بنی دیرین در فقه نوین در قانون

مؤلف: سهند نظامی نیا

صفحه آرا: مهدی رادمهر

ناشر: آریا دانش

شمارگان: ۱۰۰ نسخه ⑤نوبت: اول اردیبهشت ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۲۴-۳۸-۴

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خیابان آزادی، خیابان بهزاد، پلاک ۳۲ واحد ۱۴

تلفن ۸۸۵۶۲۲۷۳

www.ariyadanesh.ir

حق چاپ جهت ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۹.....	پیش گفتار.....
۱۵.....	بخش اول: بغی.....
۱۷.....	گفتار اول: معنا و مفهوم بغی.....
۱۷.....	مبحث اول: بغی در لغت.....
۱۷.....	بند اول: بغی در ادبیات عرب.....
۱۹.....	بند دوم: واژه ی بغی در قرآن کریم.....
۲۲.....	مبحث دوم: بغی در اصطلاح فقهی.....
۲۳.....	بند اول: بغی در فقه امامیه.....
۲۴.....	بند اول: فصل مشترک میان تعالیه فقهی از بغیه.....
۲۶.....	بند دوم: بغی در فقه عامه.....
۲۸.....	گفتار دوم: مقایسه تمرد و قیام علیه امان، عصو، یا قیام علیه حاکم عادل و مشخصا ولی فقیه.....
۳۵.....	بخش دوم: قیام در برابر حاکمیت.....
۳۶.....	گفتار اول: مخالفت و تمرد در برابر حاکمیت نامشروع.....
۳۸.....	بند اول: عدم پذیرش.....
۴۰.....	بند دوم: عدم همکاری.....
۴۲.....	بند سوم: قیام و مبارزه.....
۴۸.....	گفتار دوم: مخالفت و تمرد در برابر حاکمیت مشروع.....
۴۹.....	بند اول: ارشاد و نصیحت.....
۵۰.....	بند دوم: امر و نهی.....
۵۳.....	بند سوم: شورش و برکناری.....
۵۵.....	بخش سوم: رویارویی با باغیان.....
۵۶.....	گفتار اول: لزوم مذاکره و ارشاد و رفع شبهات پیش از اقدام نظامی.....
۶۰.....	بند اول: آیه ی بغی.....
۶۱.....	بند دوم: عقل و منطق.....

بند سوم : اصل احترام خون.....	۶۱
بند چهارم:عدالت حاکم.....	۶۲
بند پنجم: سیره حضرت امیر و رسول اکرم.....	۶۲
گفتار دوم : وجوب جهاد با اهل بغی از دیدگاه امامیه.....	۶۵
مبحث اول: ادله ی تقابل با اهل نبی.....	۶۶
بند اول : آیات.....	۶۶
بند دوم:روایات.....	۶۹
بند سوم: سیره حضرت امیر.....	۷۲
بند چهارم: عمل.....	۷۲
مبحث دوم:محدود ی رجوع.....	۷۳
بند اول: اذن امام.....	۷۳
بند دوم: فوریت وجوب.....	۷۴
گفتار سوم: چگونگی مقابله.....	۷۵
مبحث اول: شرایط قتال.....	۷۵
بند اول:کثرت عددی ، شوکت و عظمت.....	۷۶
بند دوم: خروج از قبضه حکومت.....	۸۰
بند سوم: توجیه سیاسی و شبهه ناک.....	۸۳
مبحث دوم: موضع باغیان پس از رویارویی با ایشان.....	۸۵
بند اول: بازگشت باغیان به حق.....	۸۶
بند دوم:اصرار بر جنگ.....	۸۷
منابع.....	۹۲

پیش گفتار

«بغی» واژه‌ای قرآنی و از عناوین نام آشنا در فرهنگ اسلامی است که به جهت بار سیاسی - حقوقی آن در یکی از معانی، مورد توجه فقها قرار گرفته است؛ چنان که برخی از ابعاد آن تحت عناوینی چون براندازی و جرم سیاسی در حقوق اساسی و اندیشه سیاسی مورد توجه برخی از صاحب نظران می‌باشد. فقهای شیعه بغی را «خروج بر امام عادل» یا «قیام برای براندازی حکومت مشروع» معنا کرده‌اند؛ یعنی قصد براندازی حکومت یا حاکم مشروع را یکی از مهم‌ترین ارکان آن دانسته‌اند.

اکثر فقیهان برای تحقق موضوع بغی، سه شرط را ضروری دانسته‌اند: اول آن که باغیان گروهی قوی و نیرومند و آشوبگر و عظمت برخوردار باشند، به گونه‌ای که مقابله با آنان بدون ساز و برگ لازم برای جنگ و درگیری زور ممکن نباشد، از این رو اگر به صورت فردی صورت گیرد یا گروهی اندک با نیروی غیر کافی، آمد باشند، باغی محسوب نمی‌شوند. دوم آن که از اقتدار و سلطه حکومت خارج شوند و در میان خاصی جمع گردند، به گونه‌ای که قابل کنترل نباشند؛ اما اگر در قبضه حکومت و قابل کنترل باشند، باغی خوانده نمی‌شوند. سوم آن که قیامشان مبتنی بر توجیهی به ظاهر منطقی و قابل قبول در میان خودشان باشد؛ اما اگر قیام بدون توجیه سیاسی یا با توجیه ناروا و واضح البطلان باشد باغی نبوده، مشمول سایر عناوین مجرمانه چون محاربه می‌باشند؛ از این رو بغی با عناوینی چون محاربه و جرم سیاسی که چنین ارکان و شروطی را ندارند، متفاوت می‌نماید.